

החוק בארצות ערב

3

לקט של חוקים ירדניים

קובץ קה

בהוצאת

לשכת היועץ המשפטי
באזור יהודה והשומרון
תשמ"ז-1986

אנחנו, אל חוסיין הראשון מלך הממלכה הירדנית ההאשמית
על פי סעיף 31 מהחוקה
ובהסתמך על ההלטת הסינט ובית הנבחרים
מאשרים את החוק הבא ומצווים לפרסמו ולהוסיפו לחוקי הממלכה.

חוק מס 31 לשנת 1959*

חוק הפרוצידורה בבית הדין השרעיים

סעיף 1. חוק זה ייקרא "חוק הפרוצידורה בבית הדין השרעיים"
והוא ייכנס לתוקפו כעבור יודש מתאריך פירסומו בעיתון
הרשמי.

ה פ ר ק ה ר א ש ו ן

תפקידים וסמכויות

סעיף 2. בחי הדין השרעיים יטפלו ויפסקו בסעיפים הבאים:
1. ענייני הווקף וכינונו על ידי המוסלמים, תנאיו, מסירתו
בידי מישהו, ההלפתו, כל דבר שיש לו נגיעה בהנהלתו
הפנימית, העברי לידו של בניינים, ומבני ווקף מסוג
אג'ארחיין וקשירותם עם המחוז.

2. תביעות הקשורות בסכסוך שבין 2 ווקפים או בעצם
אמיתות הווקף והזכויות הנובעות ממנו אשר ניתנו
על פי מנהג מיוחד. אולם אם יטען אחד הצדדים
לבעלות על הנכס השנוי במחלוקת, תוך כדי הצגה כתב

* פורסם בע.ר. מס' 1449 מתאריך 1/11/1959

ווקף או פס"ד בקשר לווקף, או שהנכס יהיה בבחינת
ווקף ששמעו נפוץ בקרב בני זכפר או המקום והטוען
לבעלות יציג בכל המקרים מסמכים וניירות המחזיקים את
טענות - אזי על בית הדין לעכב את המשך הדיון בתביעה
ותמסור אותה לדיון בית הדין המוסמך חוץ פרק זמן סביר.
במקרה ויוצגו טענות המצביעות על כך שיש להגיש את
התביעה באותו בית דין מסמך, אזי יחליט בית הדין
השרעי להפסיק את המשך הדיון בתביעה עד אשר אותו
בית הדין מוסמך יפסוק בעניין הבעלות על הנכס,
אחרת חייב בית הדין השרעי להמשיך בדיון בתביעה
ולסיים אותו.

3. הלוואות של כספי היתומים והווקפיפ שיש עמהם חוזים
חוקיים.

4. חסות, אפיטרפסות, ירושה.

5. עיקול, והוכחות גיל הבגרות.

6. מינוי אפיטרופוס ונאמן ופיטרס.

7. רכוש אדם נעדר.

8. נישואים, פירוד, מוהר רהיטים, בגדים ומה שמשולם על חשבון
המוהר, ודמי המזונות הייחוס וגידול ילדים.

9. כל מה שקורה בין בני הזוג ושמקורו הוא חוזה הנישואין.

10. שחרור העזבונות שיש לשחרר, פסיקה בטענה לבעלות של
האנשים הזכאים להם ופסיקה בתביעות החובות הרובצים

על עיזבון. כל זאת למעט הרכוש שהוא נכסי דלא ניידי
והמהווה חלק בעיזבון או במקרה שהעיזבון נבע מפעולה
מסחרית וסיומה. שכן אז יהייה תפקיד בית הדין לחלק
את העיזבון בין היורשים ולקבוע את החלקים השרעיים
והאנתקאליים של היורשים.

11. דרישות לכופר באם שני הצדדים הינם מוסלמים, וכמו
כן אם צד אחד אינו מוסלמי אבל שניהם הסתפקו בכך
שזכות השיפוט בעניין זה תהייה בידי בתי הדין השרעיים.

12. חלוקת העיזבון כולו לגבי נכסי דניידי ודלא ניידי.

13. מתנה שכיב גרע והצוואה.

14. מתן הרשות לאפיטרופוס טבעי, האפיטרופוס, מנהל
העיזבון והאפיטרופוס הממשלתי על רכוש והתחשבנות
איתם ופסיקה לגבי תוצאות התחשבנות זאת.

15. התביעות הקשורות בווקפים המוסלמים הרשומים אצל
בתי הדין השרעיים אם בעל הווקף אינו מוסלמי
והצדדים הסכימו על כך.

16. כל מה שקשור במצב האישי בין המוסלמים.

17. כל חוזה נישואין שנרשם בבתי הדין השרעיים או על ידי
אחד ממורשיהם ומה שנובע ממנו.

סעיף 3. כל תביעה תידון בבית הדין הנמצא במקום בו מחגורר הנחבע

בחוף גבולות הממלכה. אולם באם לניחבע אין מקום מגורים בממלכה, אזי תוגש התביעה לבית הדין הנמצא במקום בו מחגורר הנחבע בחוף גבולות הממלכה. להוציא מכלל האמור בסעיף זה את סוגי התביעות הבאות:

1. התביעות הקשורות בווקפים המהווים נכסי דלא נידי תידונה בבית הדין הנמצא במקום שבו נמצא הווקף.
2. התביעות הקשורות בהלוואות כספי היתומים והווקפים לא תידונה אלא בבית הדין הנמצא במקום בו נערך החוזה.
3. תביעה בקשר לצוואה תוגש לבית דין השוכן במקום מגוריו של הנפטר או במקום בו נמצא העיזבון.
4. מותר לעיין בתביעה לנישואים בבית הדין הנמצא במקום מגו הנחבע או בבית הדין אשר באיזור ממכותו ושיטוטו נערך הוזה הנישואין. כמו כן מותר לעיין בתביעה לגירושין בשני בחי הדין הנ"ל ובבית הדין הנמצא במקום שבו ארע הדבר.
5. כל בחי הדין רשאים להעריך את המזונות לילדים, לצאצאים לקטינים, לחסרי כשרות משפחית, נשים ולדרוש הנקה ולאמוד שכר הנקה ומגורים.
6. באם קיימים מס' ניתבעים ופס"ד לגבי האחד חל גם על השאר, או שנושא התביעה הוא אחד - אזי תוגש התביעה לבית דין של אחד הנחבעים, כאשר תוגש התביעה לבית הדין יהייה אסור לבית דין אחר כלשהוא לדון ולעיין בתביעה כל עוד אין אלה תביעות הסוצאות מהכלל בחוק זה.

7. בית הדין יפוטש בחביעת תשלום בהסתמך על דרישת החייב
בתשלום.

סעיף 4. 1. בית הדין אשר בחהום שיפוטו התגורר המת רשאי לקבוע
את חלקי הירושה. אולם אם מקום מגורי המת ציו מיחוך
לגבולות הממלכה רשאי בית הדין אשר בו מתגוררים מס'
יורשים לקבוע זאת.

2. בית הדין ינמצא במקום בו מתגוררים היורשים הקטנים
והאנשים חסרי הכושר המשפטי רשאי למנות אפיטרופוסים
ואפיטרופוסים ממשלתיים, בעוד שלבית הדין שבהחום
סמכותו נמצא הנכס יש זכות לתח להם רשות.

סעיף 5. אם הניתבע לא יערער על סמכות בית הדין אסור לבית הדין
לטפל בכך, אולם באשר לתפקיד הדין בית הדין יתערב וידון
בעניין אפילו בעלי הדין העלו את הבעיה. כל עירעור על
סמכות או תפקיד בית הדין מצד הניתבע לא יובא בחשבון
ולא יסופל אלא אם כן הוגש בפני בית הדין כחוק.

סעיף 6. עירעור על סמכות אישית הוא בבחינת טענה פורמלית שלא
תקבל לאחר מתן תשובה על נושא החביעה בנוכחות הניתבע
ולא לאחר מתן פסק הדין בהיעדר כל עוד העידרות הנאסם
לא תהיה בשל סיבה חוקית.

סעיף 7. חביעה אשר יותר מבית דין אחד רשאי לראותה ולעייין בה הרי
באם היא תוגש ותיבצע בבית דין אחר אין לשאר סמכות
לעייין בה.

סעיף 8. שינוי החל במקום המגורים לאחר הגשת החביעה אינו מונע
המשך העיון בחביעה על ידי אותו בית דין.

סעיף 9. באם התגלעה מחלוקת בין בתי דין השרעיים סביב הסמכות,
אזי כל אחד מהצדדים היריבים רשאי לדרוש מבית הדין
השרעי לעירעורים לקבוע את האינסטנציה, בתנאי שיגיש
את הבקשה לקאדי העליון אשר עליו החובה להעבירה לבית
הדין השרעי העליון.

סעיף 10. העיקול על הרכוש שבמחלוקת לא יהייה אלא תוך כדי
דין בחביעה המוגשת לבית הדין השרעי, אולם הקאדי
זכאי לאסור את השימוש ברכוש עד שתתברר תוצאת החביעה,
וזאת אם יראה נסיבות משפטיות המחייבות זאת.

ה פ ר ק ה ש נ י

התחלת ההליכים השיפוטיים

סעיף 11. כחב החביעה חייב להיות מוגש כשהוא כולל שם כל אחד
מהצדדים המוניטין שלו, מקום מגוריו, הראיות והטענות
שהחביעה נשענת עליהן, בעתק מכתב החביעה יימסר לכל
הניחבים.

סעיף 12. 1. כל תביעה, החייבת באגרה עצמאית בין אם לפני המשפט או במהלכו, לא תידון ותילקח בחשבון כל עוד לא תשולם עבורה האגרה מראש. ראשיתה של התביעה תהייה מהתאריך בו נגבתה עבורה האגרה.

2. פקיד בית הדין יסדר את תזכיר הנוכחות ויכין ממנו עותקים לפי מס' עותקי כתב התביעה. לניתבע יימסר עותק מתזכיר הנוכחות ומכתב התביעה.

3. יומן הנוכחים, יחד עם עותקיו, ייחחס בידי השופט ויוטבע בחותמת הרישמית של בית הדין.

סעיף 13. תזכיר הנוכחות יכלול חיוב הנאשם להתייצב בזמן קבוע ולהגיש הגנה בכתב נגד כתב התביעה אשר הוגשה על ידי התובע תוך 10 ימים מהיום אשר בו הוא קבל את התזכיר באם הוא רוצה כך בתביעות הבאות:

1. אם סכום נשוא התביעה הוא יותר מ - 50 דינאר.

2. תביעות הקשורות למקף.

3. תביעות יוהסיין ירושה, צוואה, פיטורי האופוטרופוס והנאמן.

4. תביעות עיקול והסרתו.

במקרה כזה אסור שהתקופה שבין המועד שנקבע להתייצבות הניתבע ותאריך יציאת התזכיר תהייה פחות מ - 20 יום.

סעיף 14. הניתבע רשאי, כאשר אין המדובר בתביעות הניזכרות בסעיף הקודם, להגיש הגנה בכתב באם חפץ או שנצטווה כך על ידי

ה פ ר ק ה ש ל י ש י

ע ו ר ר ד י ן

סעיף 15. כל מה שבעלי הדין רשאים לעשותו בפני בית המשפט רשאי לעשותו עו"ד שנבחר ונקבע בהתאם לתעודת מינוי הרשומה כמקובל.

באם אחד מבעלי הדין הוא חברה, איגוד, או מוסד - אזי כל פקיד מפקידיו מיופה הכוח כמקובל של אותו גוף רשאי לעשות מה שמותר לחברה לאיגוד או למוסד בהתאם לחוק זה.

סעיף 16. כל מיסמך שנמסר לעו"ד של אחד מבעלי הדין ייחשב כאילו נשלח בצורה חוקית על בא הכוח באם הייה מיופה הכוח מקבל את המיסמכים.

סעיף 17. בעל דין כלשהוא המיוצג על ידי עו"ד, אחת היא אם הוא התובע או הנחבע, רשאי לפטר את עו"ד דינו בשלב כלשהוא משלב המשפט, וזאת תוך כדי שליחת הודעה על כך לבית הדין ומסירתה העתק ממנה לבעלי הדין האחרים.
אסור לעו"ד לסגת מהתביעה, אלא ברשות בית הדין.

ה פ ר ק ה ר ב י ע י

מ ס י ד ה מ ש פ ט י ת

סעיף 18. אם בית הדין יוציא מסמך משפטי לשם מסירה:

1. הוא ימסר לפקיד בית הדין כדי שהלה ימסור אותו.
2. במקרה והאדם שיש למסור לו את ההודעה מתגורר באיזור שיפוט של בית דין אחר, אזי המסמכים ישלחו לאותו בית דין כדי שזה האחרון ימסור אותם. לאחר מכן חייב בית הדין שמסר את המסמכים להחזירם לבית הדין שהוציאם כשאליהם מצורף דו"ח המפרט את הצעדים שנקט. אולם בית הדין אשר הוציא את המסמכים רשאי לשלוח אותם ישירות לגופים אשר חוק זה קובע שמסירת המסמכים הייבת להיות בידיעתם גם אם גופים אלה נמצאים מחוץ לאיזור השיפוט של בית הדין.

סעיף 19. מסירת המסמכים המשפטיים היעשה על ידי מסירת העתק מהם לבעל הדין שאליו חייבים המסמכים להגיע אישית או אל בא כוחו המיופה כחוק לקבל בשמו את המסמכים.

סעיף 20. במקרה ולא תהיה אפשרות למסור את המסמכים לניחבוע באופן אישי, אזי מותר לבצע את המסירה במקום מגורי הניחבוע לידי אדם כלשהוא מבני משפחתו הגר עמו ושחוו פניו מורים שהוא הגיע לגיל 18..

סעיף 21. מי שמקבל את המסמכים חייב לחתום על עותק מהם כאיסור לכך שקבל את ההודעה. אולם אם לא יחתום ובית הדין יהיה משוכנע שהוא במנע מלהתום, אזי יוחלט שהמסירה בוצעה כמקובל.

סעיף 22. באם פקיד בית הדין, לאחר מאמצים, לא ימצא את הניחבוע

או האדם אחר אשר ביכולתו למסור לניחבוע את המסמכים בשם, בית הדין ואם יסרב הניחבוע או אותו אדם שיכול למסור לו את המסמכים לקבל את ההודעה, אזי על פקיד בית הדין לתלות העתק מהמסמך המשפטי שיש למסרו על הדלת החיצונית בצד כלשהוא בולט לעינין של הבית אשר בו מתגורר הניחבוע או בבית אשר בו עובד בד"כ הניחבוע. אח"כ חייב פקיד בית הדין להחזיר ההעק המקורי של אותו מסמך לבית הדין יחד עם הסכרת המצב. בית הדין רשאי לראות בתליית המסמכים בצורה דלעיל כמסירה חוקית ונכונה.

סעיף 23. אם בית הדין ישכנע שאין דרך לבצע את המסירה לפי הכללים

המצויינים לעיל בשל סיבה כלשהוא, אזי רשאי בית הדין לבצע את המסירה:

א. על ידי תליית העתק מהמסמך המשפטי במקום בולט של בית הדין והעתק אחר במקום בולט לעינין על הבית שידוע שבו שחה הניחבוע לאחרונה או במקום אשר בו נהג לעבוד - כל זאת באם הייה לו בית או מקום עבודה כאלה.

ב. תפורסם הודעה, בעיתון הרשמי או באחד מעיתוני החדשות.

אם בית הדין יוציא החלטה לנקוט בשיטת מסירה זאת אזי - למרות מה שניזכר בחוק זה - יש לקבוע בהחלטה דלעיל מועד להחייצבות הניחבוע בבית הדין ולהגיש את הגנתו אם הייה צורך בכך בהתאם לדרישות המצב.

סעיף 24. על פקיד בית הדין, בכל המקרים שבהם מתבצעת המסירה כפי שמפורט בסעיפים הקודמים. לרשום, מיידי לאחר המסירה, על המסמך המשפטי המקורי או העתק ממנו אן בנספח שיצרף לו, דו"ח המפרט את תאריך המסירה וצורת המסירה וכן להזכיר בו, באם התאפשר הדבר, את שם וכתובת האדם אשר הכיר את האדם, אם הסכום או הבית אשר עליו ניתלה המסמך המשפטי וכמו כן עליו להעיד בתור עד על המסמך המקורי.

סעיף 25. לאחר שיוחזרו המסמכים המשפטיים לבית הדין, אחרי שנמסרו באחת הצורות המפורטות בכל סעיף מהסעיפים הקודמים, ימשיך בית הדין בחביעה באם מצא לנכון שהמסירה תואמת את הכללים, במקרה ולא - יחליט בית הדין על מסירה מחדש.

סעיף 25. באם הניתבע הוא קטן או בלתי כשיר מבהינה משפטית אזי המסמכים המשפטיים יימסרו לפטרונו או אפיטרופו טו.

סעיף 27. אם הניתבע הוא עציר, אזי המסמכים המשפטיים יימסרו לפקיד האחראי על המקום בו עצור הניתבע כדי שאותו פקיד יעביר את המסמכים לניתבע. על הרשות המוסמכת להביא את האסיר או העציר להחייצנות בפני בית הדין במועד שנקבע באם העציר רצה בהגנה על עצמו. במקרה ואין הוא חפץ להתייצב, אזי על הרשות המוסמכת להודיע לבית הדין על כך.

סעיף 28. 1. אם הניתבע הינו פקיד ממשלתי או מועסק באחת מהרשויות

המקומיות, אזי בית הדין רשאי לשלוח את המסמכים המשפטיים למנהל המשרד או המחלקה אליהם שייך אותו פקיד כדי שאותו מנהל משרד יעביר את המסמכים לפקיד.

2. אם הניתבע הינו מועסק בחברה שעליה חל חוק החברות,

אזי רשאי בית הדין לשלוח את המסמכים המשפטיים למזכיר אותה החברה או אל אדם כלשהוא המנהל את משרדי החברה כדי שהלה ימסור את המסמכים לניתבע ב שני המקרים רשאי בית הדין במקרה הצורך למסור את המסמכים באמצעות פקיד בית הדין.

סעיף 29. 1. כל אדם המקבל מסמכים משפטיים או שנשלחו אליו מסמכים

כאלה כדי שהוא ימסרם בהתאם חוק זה - חייב למסור אותם ולהחזירם כשהם חתומים בכתב ידו יחד עם אישור שהמסירה אותם בוצעה. המסמכים המשפטיים הנמסרים באופן כזה ייחשבו כאילו הגיעו כמקובל.

2. השבטים הבדואים אשר מתגוררים במקומות מרוחקים

שקשה להגיע אליהם באמצעי תובלה רגילים - ייקבלו את המסמכים המשפטיים באמצעות חנות משך הדרכים. אישור מפקד חנות המשמר על המסירה באופן כזה הינה בבחינת מסירת פקיד בית הדין אם אותם מסמכים במצבים המצויינים בחוק זה.

סעיף 30. באם אחד מ - 2 הצדדים נתן בקשר לתביעה מסויימת
כתובת למסירה, אזי כל מסירה שתבצע באמצעות כתובת
זאת תיחשב כחוקית.

סעיף 31. בית המשפט רשאי להביא מייד את הניתבע בקשר לסעיפים
אשר בית הדין יראה שהזינון בהם דחוף.

ה פ ר ק ה ח מ י ש י

ריבוי בעלי הדין ואיחוד תביעות

סעיף 32. מותר שיהייה מס' רב של תובעים באם סיבת התביעה
היא אחת. כמו כן מותר שיהייה מס' רב של ניהבעים
באם הם נתבעו בתביעה הקשורה בנושא אחד.

סעיף 33. אם ייראה לבית הדין שקיים קשר בין 2 תביעות או
יותר והפיסקה בקשר לתביעה אחת מותנית בפיסקה
בתביעה האחרת או בפסק הדין של אחת, אזי רשאי
בית הדין להחליט על איחוד התביעות ולפסוק בהן
לפי הצורך.

סעיף 34. באם תביעה כוללת נושאים שונים שאין ביניהם קשר
בפסק הדין, אזי רשאי בית הדין להחליט לדון בכל
תביעה לחוד במשפט נפרד ובלתי תלוי.

סעיף 35. 1. באם החובעים הם יותר מאחד אזי מותר לאחד מהם או ליותר ליפות כוח השאר ליצגם בבית הדין, לטעון את הטענות ולבצע את המו"מ בכל ההליכים. כמו כן רשאים הניחבעים ליפות בוח אחד מהם או יותר למטרות דלעיל.

2. ייפוי כוח זה חייב להיות בכתב וחתום על ידי הצד נותן הייפוי. החתימה חייבת להתבצע בנוכחות הפקיד הראשי של בית הדין. יפוי הכוח יישמר בחיק התביעה ובמצב זה הוא יהייה בעל חוקף של מינוי רישמי מכל הבחינות.

ה פ ר ק ה ש י ש י

כ ת ב ה ג נ ה

סעיף 36. אם הניחבע לא יגיש את כתב הגנה כתב, כפי שמוטל עליו בהתאם לסעיף 13 מחוק זה. ויבקש ארכה נוספת, אזי יחליט בית הדין לחייב אותו בהוצאות בעל הדין השני עיור אותה ישיבה, שאם לא כן - ידון בית הדין כתביעה כמקובל.

סעיף 37. אם יש לניחבע טענה נגד תביעת החובע עליו לציין זאת במפורש בכתב הגנתו, באם בחר בהגשת כתב הגנה, יחד עם נימוקים שטענה זו מתבססת עליהם.

ה פ ר ק ה ש ב ע י

כ ת ב י ב י ת ד י נ

סעיף 38. כל כתבי בית הדין שיוגשו לבית הדין חייבים להיות כתובים בדיו ובכתב ברור, או במכונת כתיבה, על נייר לבן בגודל שלם ואסור להשתמש ביותר מאשר דף נייר אחד שמושאים בו שוליים.

סעיף 39. תוכן כתבי בית הדין^{חייב} להצטמצם בדיון מחומצח של העובדות החומריות עליהן מחבטס כל בעל דין בהוכחת תביעתו או הגנתו לפי הצורך.

סעיף 40. אסור לתובע או לנתבע להוסיף סיבות חדשות לתביעה מיהוץ לסיבות המצויינות בכתבי התביעה וההגנה. כמו כן אסור לאף אחד מבעלי הדין לטעון דברים עובדתיים שאינם תואמים את מה שצוין על ידם בכתבי התביעה וההגנה הקודמים.

סעיף 41. אם תוכן מסמך מסויים מהווה ראיה יונית, אזי מן הראוי לכלול את סעיפי אותו מסמך חלקיו החיונים בכתב התביעה או ההגנה הניתבעים בדבר או לכלול אותם סעיפים בכתבים הנ"ל.

ה פ ר ק ה ש מ י נ י
יריבות ומהימנות התביעה

סעיף 42. אם התובע יזניח דבר מה שעצם דינונו היוני למהימנות התביעה, יישאל אותו השופט אודות הדבר ההוא. אולם דבר זה ייחשב כהדרכה אלא אם כן הוסיף אותו התובע במועד.

סעיף 43. תביעות יוחסיין וירושה לא תוגשנה אלא פנים אל פנים עם היריב האמיתי בתביעה בלתי חלופה או בחוף תביעה מקורית שמתפקיד בית הדין לעיין בה.

סעיף 44. תידחה תביעה באם אין בין 2 בעלי הדין יריבות במציאות באם מטרחה בהידיינות הייתה רמאות על השגת פס"ד לטובת אחד מהם.

סעיף 45. פרוט המניות או החלק הקבועים מספיק כדי לא להזכיר את הכסף בתביעות ירושה וזכאות לזקף וצוואה. אין צורך להזכיר כסף בתביעות הוכחה גיל הבגרות אם כן הכסף עצמו הוא נושא המחלוקה.

ה פ ר ק ה ת ש י ע י

ב י ר ו ר ה ת ב י ע ה

ע"ף 46. המשפט בבתי הדין השרעיים יערך בדלתיים פתוחות,

אלא במקרים אשר בית הדין יחליט לקיים אותו בדלתיים סגורות, בין אם בית הדין יעשה זאת מעצמו או על פי דרישת אחד מבעלי הדין, מתוך שמירה על הסדר או בהתחשב בכללי המוסר או קדושת המשפחה. על משרד הבטחון להקצות אחד מהממונים על החוק כדי לבצע את אשר השופט צווה על מנת לשמור על הסדר באופן מתמיד או זמני כפי שיירש על ידי השופט.

47. כל מי שיבצע מעשה או יאמר משהו הנחשב לחילול קדושת

וכבוד בית הדין - רשאי בית הדין לצוות לאסרו מייד לתקופה של מכסימום שבוע או לקניס אותו בקנס שלא יעלה על 5 דינארי. בלא שהיה לו זכות עירעור. יש להסחפק בהכללת פס"ד זה בפרטוקול המשפט והעונש שנקבע בסעיף זה אין בו כדי לפגוע בהוראות חוק איגוד עורכי הדין.

48. בית הדין רשאי לדחות את המשפט מעת לעת או להחליט

לערון אותו במקום אחר השוכן בתוך שטח השיפוט של בית הדין באם יראה שהדבר תואם את עקרונות הצדק. על בית הדין לרשום את הסיבות להחלטות כאלה.

49. התיבץ או הניחבע רשאים בתבועיה נגדיה, בזמן כלשהוא בעת

המשפט או לפניו, לדרוש ביטול תביעה נגד הניחבעים

כולם או אחד מהם - או לבטל חלק מתביעתם, בתנאי שתביעה להם זכות לחדש את התביעה.
ביטול תביעה של אחד הצדדים נגד הצד האחר לא ייעשה באם זה האחרון מתעקש על המשך הדיון בתביעה.

סעיף 50. בית הדין יבטל את התביעה:

1. אם אחד מהצדדים לא יופיע

2. אם החובע לא יופיע והניתבע, שיופיע, ידרוש לבטלו.

אולם אם החובע יופיע והניתבע לא יופיע לאחר שנמסר לו המועד שנקבע כמקובל ובהתאם לכלליהם, אזי יהליט בית הדין לשמוע את התביעה ולהמשיך במשפט נגד הניתבע בהיעדרו על פי דרישת החובע.

בית הדין רשאי להחליט מעצמו לשפוט את הניתבע בהעדר באם נושא התביעה הוא הנושא שאפשר לקבל בו עדות חטבה
(במקור - בערבית)

סעיף 51. באם יש מט' תובעים ואחד מהם נעצר, אזי תבוטל תביעת אותו נעדר על פי דרישת הניתבע. אולם לאותו תובע הזכות לחדש את תביעתו שבוטלה בנפרד.

סעיף 52. אם יש מט' ניתבעים ואחד מהם נעדר, אזי הדיון, בתביעה נגדו יתקיים בהיעדרו על פי דרישת החובע.

סעיף 53. אם הנתבע אשר המשפט נגדו מתנהל בהיעדרו, יופיע

באחת מהשיבות הבאות ויצג נימוק המצדיק את
היעדרותו, אזי יהליט בית הדין לקבל את הנימוק
לידיעתו את כל ההליכים שקויימו בהיעדרו.
בית הדין רשאי לחזור על ההליכים בנוכחותו אם
יראה שהדבר הכרחי ונחוץ להבטחת כללי הצדק.

סעיף 54. אם יוגש כתב תביעה ובית הדין ישתכנע, בהסתמך

על הראיות שהוגשו לפניו, שהנתבע

1. עומד לעזוב את ירדן או שהוא

2. מתכוון לעשות בכספו כרצונו או להבריחם אל

מיחוץ לממלכה

וזאת, מתוך רצון לדחות התביעה או להתחמק

מהליכי בית הדין, או להבשיל ביצוע החלטה

כלשהיא שצפוי שתקבל נגדו - אזי רשאי בית

הדין להוציא נגדו צו הנאה כדי להביאו מיד

על מנח שיפרט את הסיבה בגללה הוא נמנע מלשלם

ערבות על פס"ד העלול לתבוע מהתביעה או עבור

אי עזיבתו את הממלכה עד אשר יבוצע פס"ד.

אם נושא התביעה אי אפשר להעריכו כגון ציות

ומסירת חזקה של ילד ואם סיבותיו לא ישכנעו

את בית הדין או שהוא יימנע מתשלום הערבות

לאחר שהוטל עליו לשלמה - אזי רשאי בית הדין

להחליט למנוע ממנה א היציאה מהממלכה עד

לתוצאת התביעה.

סעיף 55. על ראש בית הדין או השופט לצוות לרשום כל מה שדורש או מציג צד כלשהוא מהצדדים תוך כדי שמיעת התביעה ובמשך ההליכים הננקטים בקשר אליה, אלא אם כן הדבר שאותו צד דורש שירשם - אין לו כל קשר עם המשפט. אז רשאי הצד שהדבר נוגע לו להגיש כתב נפרד, עצמו, בו הוא ירשום את הדברים שהוא רוצה לצרף לפרוטוקול המשפט. במקרה כזה אין בית הדין רשאי לדחות את הבקשה.

ה פ ר ק ה ע ש י ר י

ה ר א י ו ת

סעיף 56. אם החובע מסתמך בתביעתו על ראיה אישית - חובה עליו להגביל ולצמצם את עדיו כאשר יידרש לכך. צמצום זה כולל ראיה אל-תואתר (במקור בערבית). אסור לקרוא לעדים נוספים, אלא אם כן נושא התביעה מחיר עדות חסבה (במקור - בערבית)

סעיף 57. אם נבצר מבעל דין להביא את עדיו ביום אשר נקבע על ידי בית הדין בפעם השנייה בלא נימוק סביר והוא לא ידרוש הבאתם באמצעות בית הדין, אזי רשאי השופט לראות אותו כמי שלא הרים את נטל ההוכחה.

סעיף 58. בעלי הדין רשאים בכל זמן שהוא לאחר הגשת התביעה לדרוש מבית הדין להוציא צווי החייצנות לאנשים אשר הם דורשים את החייצנות בין אם למתן עדות או להצגת מסמכים אם בית הדין רואה נחיצות בכך.

סעיף 59. הצד המבקש להוציא הזמנה לעד חייב, לפני שחצא ההזמנה ובמשך זמן שייקבע, לשלם לבית הדין את הסכום שבית הדין ימצא אותו מספיק, לכיסוי הוצאות הנסיעה ושאר ההוצאות של העד המוזמן בעברו לבית הדין שהוא נדרש לבוא אליו ובשובו משם.

סעיף 60. אם יבוא אדם מסויים לבית הדין לפי בקשת אחד מן הצדדים על מנת לתת עדות - אזי רשאי בית הדין, בין אם אותו אדם נתן את העדות ובין אם לא, לצוות לשלם לו את הוצאות הנסיעה בצירוף הוצאות נוספות שבית הדין יראה חובה לשלמן.

סעיף 61. אם ייראה לבית הדין שהסכום ששולם אינו מספיק לכיסוי הוצאות העד ופיצוייו, אזי רשאי הוא להחליט על תשלום כל טכום שהוא נוסף שיהיה מספיק לכיסוי ההוצאות. החלטה זאת תבוצע והוצא אל-הפועל באמצעות משרד ההוצאות לפועל אם וכאשר לא ישולם הסכום מייד.

סעיף 62. בכל כחם הזמנה לבית הדין חייבים להיות מוזכרים הפרטים הבאים: הזמן והמקום אשר העד חייב להתייצב

בהם; האם העד זרוש לשם מתן עדות או לשם הצגת מסמך או לשתי המטרות גם יחד: מהו נושא המסמך שיש להציגו.

סעיף 63. 1. מי שהוצאה לו הזמנה בין אם לבוא ולהעיד ובין לבוא ולהראות מסמך, חייב להופיע בבית הדין בזמן ובמקום שנקבעו בהזמנה. אם הוא אינו בא ולפי דעת בית הדין מתן העדות או הצגת המסמך הוא עניין חיוני בחביעה ובנוסף לכך אין לעד צידוק חוקי לאי הופעתו או שהוא התחמק מן המסירה במתכוון - הרשות בידי בית הדין להוציא הזמנה לבית דין נגדו בחנאי שיכלול ייפוי כוח למשטרה ושחררו בערבות לעת המשפט.

2. אם יובא העד ובית הדין לא ישתכנע מהנימוק שיביא אזי רשאי בית הדין להטיל עליו קנס שלא יעלה על 5 דינאר. החלטת בית הדין תהייה החלטת טופית.

סעיף 64. אם יובא העד ביום שנקבע למשפט באמצעות צו הזמנה לבית משפט ולא יוכל לתת עדות או להציג מסמך שנדרש בצוו הזמנה בשל היעדרות בעל הדין אשר דרש לזמן אותו, אזי על בית הדין לשחררו ולמסור את היום אשר נקבע למשפט.

סעיף 65. על בית הדין להשביע את העד לפני החלת מתן העדות אולם אין צורך בביטוי "אני מעיד".

סעיף 66. 1. בית הדין רשאי בכל שלב משלבי המשפט לשאול את העד שאלות הנראות לו לנכון, וכמו כן הרשות בידי בית הדין, בכל עת שהיא, לזמן עד כלשהוא שהעיד קודם לכן על מנת להציג לו שאלות נוספות.

2. בעלי הדין היריבים רשאים לחקור את העדים ישירות. יתחיל בכך הצד אשר זמן את העדים ואח"כ יחקור אותם הצד האחר. לצד הראשון הזכות לחקור את העדים בשנית רק במסגרת הנקודות אשר עורר. התנאי הוא שהשאלות והחקירה לא תחרוגנה מנושא התביעה ולא יהייה בהם מישום הדרכה, במקרה ומושב השופט ישתכנע ישביע בית הדין שנית את העד.

סעיף 67. אם בית הדין ישתכנע לגבי עדות העדים אזי יש להחשב בה ולפסוק בהתאם לה, ואם לא - אזי ידחה בית הדין את הערות, בלא צורך לאמת את העדויות, יחד עם פירוט הסיבות לכך בשני המצבים על פי ובהסתמך על חקירות בית הדין.

סעיף 68. על פקיד בית הדין לרשום בפרוטוקול, תחת פיקוחו של השופט, את דברי בעלי הדין ועדות כל עד לפי סדר כרונולוגי. השופט, פקיד בית הדין ו - 2 הצדדים חייבים לחתום על כל עמוד מהפרוטוקול במקום בו נפסקה הכתיבה. באם יימנעו שני הצדדים או אחד מהם מלחתום אזי ירשום זאת בית הדין בפרוטוקול.

סעיף 69. מותר לשמוע עדות של עדים המתגוררים מיהויץ לתחום השיפוט של בית הדין, וזאת על ידי מתן ייפוי כוח לשופט המקום, שהעדים הללו מתגוררים בו, לשמוע את עדותם. השופט ישלח את כתב הייפוי כשהוא כולל את שמות העדים, זהותם, האינסטנציה המשפטית והבעיות אשר עליהם זבנוגע להם הט יעידו יחד עם הצהרה שהחובע הייה מוכן להביאם לבית הדין מיופה הכוח בעצמו או באמצעות בית הדין הנ"ל חוץ פרק הזמן שייקבע לו על ידי בית הדין מיופה הכוח ולאחר תשלום ההוצאות אשר יקבע לו השופט מיופה הכוח כביצוע לסעיף 60 מחוק זה. התנאי בכך הוא שייפוי הכוח לשני הצדדים או לאחד מהם במקרה זה ובמקרים דומים לו - מספיק שירשם בפרוטוקול והוא לא יהייה כפוף לתנאי ייפוי הכוח הקבועים בסעיף 6 של חוק עורכי הדין השרעיים מס' 52/12, לא לאגרה ולא לייפוי הכוח המופיע בסעיף 35 מחוק זה.

סעיף 70. על השופט מיופה הכוח להודיע ל - 2 הצדדים גם כן על המועד שנקבע על ידו לשמיעת העדות בהתאם לסעיף 69 הקודם. השופט ישמע את עדויות העדים, על פי ובתנאים לפרטים שושלחו אליו בבוהדות המובע או בא כוחו. גם כהיעדר הניתבע. מייד לאחר סיום ההליכים יחתום השופט המיופה את הפרוטוקול, יחתום עליו בחתימת ידו וישלח אותו לשופט מיופה הכוח.

סעיף 71. מותר למנות אדם כדי לעשות ביקור במקום נשוא הסכסוך וכן להליכים של חקירת המצב לאמיתו או הליכים של השוואת העניינים וכן פעולות ניהול משאל בין מומחים וזאת במסגרת הכללים והתנאים שהוזכרו בסעיף הקודם.

סעיף 72. אם האדם אשר נדרש להישבע לפי דרישת בעל דין או ע"י בית הדין מתגורר בחחום שטח השיפוט של השופט אולם הוא לא התייצב בבית הדין, אזי יכתוב אליו השופט מכתב בו הוא יבהיר לאותו אדם שנדרש ממנו מתן שבועה, יזכיר לו את אופן וצורת השבועה ואם לא ייענה להזמנה בית הדין לבוא ולהח שבועה הוא ייחשב כמעליל.

2. באם האדם שנדרש לתת שבועה מתגורר מחוץ לשטח השיפוט של השופט המטפל בתביעה, אזי רשאי שופט זה ליפות את כוח שופט המקום, אשר בו מתגורר אותו אדם, להשביעו. ייפוי הכוח יימסר במכתב שיכלול את אופן וצורת השבועה ושם האדם אשר דורש השבועה מיפה את כוחו בעת מתן השבועה, וזאת במצבים אשר התנאי בהם הוא שהשבועה חייבת להיעשות בנוכחות בעל הדין. השופט מיופה הכוח חייב לסדר את הפרוטוקול כך שיכלול את מתן השבועה או הסירוב לתת את השבועה. לאחר חתימת הפרוטוקול וחתימתו של השופט עליו הוא ישלח אותו לשופט שייפה את כוחו.

3. אם מקום מגוריו אותו אדם שנידרש לתת את השבועה אינו

ידוע, אזי הדבר יימסר לו כמו שניזכר בס"ק 1 מסעיף

זה, בדרך האפשרות בהתאם להוראות חוק זה.

בכל המצבים הנ"ל - באם האדם שנידרש ממנו מתן שבועה

לא יופיע ב"ח זנקבע לאחר שהדבר נמסר לו כמקובל ובית

הדין לא מצא שהיעדרותו נובעת מצידוק חוקי, או שהוא

לא הודיע לבית הדין מהו הנימוק להיעדרותו הוא ייחשב

כמעליל ובית הדין ייתן את פט"ד המתאים לאחר השבעת

התובע.

סעיף 73. השופט רשאי למנות אחד מפקידי בית הדין כבא כוחו בבעיות

ובעניינים אשר לדעתו הכרחי ביצועם מיהוץ לבית הדין, כגון:

ביצוע ועריכת בדיקה ובחירת המומחים. אין בידי מיופה הכוח

הסמכות לקבוע את התוצאה הנובעת מפעולותיו אלה.

סעיף 74. אם יקרה דבר שימוע מהשופט את סיוס המשפט בתביעה כלשהיא,

אזי מותר לשופט שיחליפו להסתמך על כל ראייה שהיא

שהושמעה בהתאם ועל פי הסעיפים הקודמים כאילו הוא עצמו

רשם את הראיות הללו. עליו להמשיך בתביעה מהשלב אשר בו

הפסיק קודמו.

ה פ ר ק ה א א ח ד - ע ש ר

ר א י ו ת ב כ ת ב

סעיף 75. המסמכים הרשמיים המוצאים ומסודרים על ידי פקידים אשר מסמכותם לרשום מסמכים כאלה, כגון: תעודת נישואין תעודת לידה, המסמכים הנרשמים ע"י נוטריון ותעודות רישום - ייחשבו כראייה חותכת לגבי הנושא למענו הם נרשמו.

לא התקבל טענה נגד מסמכים כאלה, אלא טענה שהם מזוייפים. התנאי לכך הוא שמתר לאמה מסמך כלשהוא או חוזה, או ייפוי כוח, או שק, שנרשם או נחתם במקום כלשהוא מיחוץ לממלכה, ההאשמית, על פי החלטת שני הצדדים בחוזה, או ע"י אימותו על ידי הרשויות המוסמכות בארץ אשר בה נרשם או נחתם המסמך וכן על ידי נציג הממלכה הירדנית ההאשמית באותה ארץ אם נמצא שם כזה.

המורשה לעריכת חוזי נישואין וגירושיין ייחשב כפקיד למטרות סעיף זה.

סעיף 76. באם נטען שהמסמך שהוצג הוא מזוייף ובית הדין נחבקש לבדוק זאת וקיימים סימנים המחזקים אפשרות של זיוף, אזי ייקח בית הדין מהתובע ערב שיערוב לבעל הדין, שנטען שמסמכו מזוייף, שיפוצה על הפגיעה בו והנזק שנגרם אם לא תוכח טענת התובע.

אח"כ יעביר בית הדין את העניין החקירה בטענת הזיוף לרשויות המוסמכות כדי לבדוק את הזיוף.

עד אשר תסתיים פרשה טענת הזיוף הנ"ל יידחה הדיון בחביעה המקורית.

סעיף 77. מורה לסתור מסמכים המקובלים לפי המנהג או לטעון שהם מזוייפים.

סעיף 78. אם אחד הצדדים או יורשיו יכחישו חתימה או חותמת המיוחסות אליהם, או שאותו צד או יורשיו יתעקשו שלא לענות על השאלות אודות החתימה או החותמת, או שיאמרו היורשים: איננו יודעים אם זו חותמתו או לא - אזי על השופט להחליט על ביצוע בדיקת השוואת כתבי היד ולדרוש מהצדדים לבחור מומחה או יותר. במקרה ושני הצדדים לא יגיעו לכלל הסכם, אזי השופט ייטול על עצמו את הבחירה ויכלול בהחלטתו את מצב המסמך שעליו חלוקת הדעות וכך את שמות המומחים ואופן בחירתם.

סעיף 79. טביעת אצבעות הינה בגדר של חותמת ופעולת בדיקת השוואת הטביעות חיעשה, כאשר קיימת הכחשה בידיעת המומחה המקצועי אם כזה או המומחים על פי ובהתאם לכללים הכלולים בפרק זה.

סעיף 80. המומחים יתכנסו בזמן ובמקום שיקבעו להם על ידי השופט ויחילו בעבודה - תחת פיקוחו או פיקוח ממלא מקומו ובנוכחות 2 הצדדים - באופן הבא:

1. אם יסכימו 2 הצדדים בנוגע למסמכים והניירות אשר יילקחו כבסיס וקנה מידה להשוואת הכתב, אזי יפעל המומחה על פי הסכמתם, אם לא יסכימו 2 הצדדים בנוגע למסמכים אזי יחשבו הניירות הבאים ככשירים לבדיקת השוואת ודמיון הכתב:

א. ניירות אשר חתם עליהם המכחיש בחתימת ידו או בחותמתו בפני אחד מבתי הדין, או בפני נוטריון או לשכת הרישום.

ב. ניירות אשר חתם עליהם מיהוץ למשרדי הממשלה המוסמכים והודה בחתימתו זאת בפני אחד מבתי הדין, או נוטריון או המשרד הממשלתי המוסמך.

ג. ניירות רשמיים שכתב אותם וחתם עליהם בהיותו בתפקיד.

ד. מסמכים שמקורם הוא המנהג אשר המכחיש מודה, בנוכחות השופט והמומחים, שהחתימה או החותמת עליהם הן חתימתו או חותמתו.

2. חותמת או חתימה על מסמך שמקורו במנהג המוכחות על ידי התובע - אין לראות בהם כבסיס חוקי לפעולת השוואת הכתב, גם אם בית הדין מטויים פסק - בתביעה קודמת בהסתמך על החלטת מומחים שאלו הן חתימתו או חותמתו.

סעיף 81. על התובע להביא את המסמכים אשר הוחלט לקחת אותם כבסיס להשוואה בזמן ובמקום שנקבעו לפגישת המומחים, בין אם מסמכים אלה היו בידי אחד מפקידי הממשלה או אנשים אחרים. במקרה ויתברר שנבצר מהתובע להביא מסמכים אלה, אזי ידרוש אותם השופט בדרכים הרשמיות.

סעיף 82. אם נבצר מלהגיש מסמכים אשר אפשר לקחת אותם כבסיס
להקירה והשוואת כתבי יד אזי יכתוב האיש, שמכחישי
שהחתימה היא בכתב ידו, ביטויים שיוכתבו לו על ידי
המומחים. פעילות השוואת כתבי היד תיעשה בהתאם
לביטויים אלה.

סעיף 83. על המומחים, לאחר סיום פעולת השוואת כתבי היד,
להכין דו"ח בו הם יבהירו את הליכי החקירה אשר בצעו
ויחליטו אם החתימה או החותמת המוכחשת הן של הנחבע
או לא.
בדו"ח הם יבססו את חוות דעתם על נימוקים וסיבות.
דו"ח זה יאושר על ידי השופט או ממלא מקומו, ייחתם
על ידי המומחים ויוגש יחד עם המסמך השני במחלוקת
לבית הדין.

סעיף 84. אם שני הצדדים לא יגיעו לכלל הסכמה בנוגע לבחירת
מומחים בעניינים הדורשים מומחיות כמו קביעת שיעור
דמי המזונות או שכר ראוי, או שהנחבע נעדר - אזי ימנה
בית הדין אנשים מומחים ודעת הרוב היא שתקבע. אם
המפרנס הדין יגיעו לכלל הסכמה על גודל המזונות
אזי לא ימונו מומחים.

סעיף 85. מותר לפסול מומחה אם המומחה הוא אדם שלפי החוק
השרעי ראוי אחד הצדדים לא לקבל את עדותו.

סעיף 87. בקשת הפסילה תוגש לבית הדין המטפל בחביעה כשהיא כוללת את הסיבות עליהן מסתמך מגיש הבקשה בבקשתו.

סעיף 88. הפיסקה לגבי פסילת מומחים חייבה להיעשות במושב הראשון שלאחר הגשת הבקשה, אלא אם כן קיימת סיבה לעיכוב הפיסקה. הדבר יוזכר בפרוטוקול.

סעיף 89. אם חביעות כספיות מסתמכות על שטרות, אזי לא תחקבל ראייה אישית לביטוסם. להוציא מן הכלל, חביעה המוגשת על ידי אדם נגד בן זוגו.

סעיף 90. שיגעון, כסילות ומחלות המחייבות פירוק נישואין יאומחו בחביעה לאיסור ופירוק נישואין - באמצעות דוח הרופא המאשר בעדותו בפני בית הדין: באם משמעות הדו"ח יחד עם דו"ח הרופא לא יראה על ביטחון לגבי הדיאגנוזה, אזי יועבר העניין לרופא אחר או יותר.

ה פ ר ק ה ש נ י י מ ע ש ר

צ ד ג

סעיף 91. מי שיש לו קשר לתביעה בין שני בעלי דין והוא עשוי להינזק מתוצאת פסק הדין שעלול להינתן

בחביעה זאת, רשאי לדרוש מבית הדין להכניסו כאדם שלישי לחביעה, לאחר שבית הדין יאמת את הקשר שלו לחביעה היא יחליט לקבלו.
כמו כן רשאי בית הדין להכניס כל אדם אחר אם לדעתו הכנסת אותו אדם היא הכרחית להגשמת הצדק.

סעיף 92. בית הדין יפסוק בשל הביעות הקשורות בהוצאות בין צד ג' לשאר בעלי הדין בחביעה, כמו כן הוא יקבל ויוציא את ההחלטות שתחייבנה על ידי הצדק באותו עניין.

ה פ ר ק ה ש ל ו ש ה ע ש ר

הוצאות והערובה לחלומם

סעיף 93. בהחשב עם הוראות כל חוק או תקנות, יהא עניין ההוצאות של כל חביעה או הליכים מסודר להכרעת דעתו של בית הדין, כך שאפשר לפסוק לטובת אחד הצדדים או הוצאות כל בקשה מיוחדת או בירור משפטי מיוחד בעת המשפט עצמו, ופסק זה לא יפגע בכל צור שיינתן לאחר מכן ביחס להוצאות.

סעיף 94. בעת סיום החביעה יעריך בית הדין את גובה ההוצאות אשר תראה אותן בצדקות, בתנאי שילקח בחשבון נושא החביעה המאמצים שהושקעו בו. הוצאות אלה לא יעלו על 25 דינאר אם במקרי ייזום מיוחדים שיגדירו בהחלטת בית הדין.

בית הדין יפסוק את הוצאות המשפט יחד עם האגרות
וההוצאות. כמו כן יפסוק בית הדין אגרות והוצאות
על תביעה שכנגד כמו על תביעה מקורית.

סעיף 95. צוו לחלום הוצאות יהא ניתן לביצוע בדרך שמבצעים
פקודה של בית משפט לחלום כסף.

סעיף 96. 1. בית הדין רשאי, בהסתמך על דרישת הניחב לצנות
על החובע לחת ערבו, אם בכסף או ערבות, לשלם
לנחב את כל הוצאותיו, בית הדין ייחן לחובע ארכה
מסוימת להגשת הערבו, באם יראה זאת בית הדין
לנכו לעשות כן החובע לא יגיש את הערבו חוץ
התקופה שנקבעה, אזי יוציא בית הדין צוו המורה
להפסיק את הדיון בתביעה. אולם לחובע יש זכות לחדש
את התביעה לאחר השגת הערבות וחלום האגרות.

ה פ ר ק ה א ר ב ע ע ש ר

ת כ י פ ו ת ה ב י צ ו ע

סעיף 97. אם התביעה מתבססת על מסמך רשמי, או מסמך שהניחב
הכיר בו או פס"ד קודם שלא הייה עליו עירעור או שהדבר
הניחב הוא חומר מחקל, כגון: ירקות ופרות, או
שבעיכוב ביצוע פס"ד ייגרם נזק גלוי וברור לאדם
שזכ במשפט, כגון הוצאות - אזי רשאי השופט בעת שהוא
ניחן את פס"ד בתביעה להוציא צוו להחשת הביצוע בהסתמך

על דרישת התובע. במקרה שהמערער מערער על כך, אזי יילקחו מהאדם שזכה במשפט בטחונות וזערכונות חזקים. אם יימנע מהגשת הערכונות אזי ייגבה הסכום שנפסק לטובת הזוכה בתור ערבוך עד אשר יגיש את הבטחונות והערכונות הדרושים.

סעיף 98. הצוו להחיש את הביצוע, חייב להיות מלווה בפס"ד ואם דרש התובע החשח הביצוע לפני שיצא פס"ד, אזי רשאי השופט לזמן את הצד האחר, לעשות משפט ולהחליט על החשח הביצוע בנוכחות ופנים אל פנים עם 2 הצדדים. על החלטה זו תפורסם הודעה חדשה.

ה פ ר ק ה ח מ י ש ה ע ש ר

מ ו ת ב ע ל ד י ן

סעיף 99. תביעה לא תבוטל במקרה של מוח התובע או הניתבע באם עילת התביעה נשארה עומדת וממשיכה להתקיים.

סעיף 100. במקרה של פטירה אחד הצדדים בעוד שהתביעה נשארה קיימת, אזי יימסר הדבר ליורשי הנפטר על פי דרישת בעל הדין האחר את צוו בית הדין. בית הדין ימסוך לצוו בתביעה מהנקודה שבה הוא הפסיק.

ה פ ר ק ה ש ש ה ע ש ר

פ ס ק ד ין ו ה ח ל ט ו ת

סעיף 101. פס"ד יינתן מייד לאחר שעובדת סיום המשפט תובא לדיעה 2 הצדדים באם הדבר אפשרי. במקרה שהדבר אינו אפשרי - אזי חוץ 10 ימים מסיום המשפט וזאת באם פס"ד דורש בדיקה. היעדרות 2 הצדדים או אחד מהם במצב זה אין בה כדי למנוע את בית הדין מלהוציא ולפרסם פסק דינו.

סעיף 102. פס"ד ייחשב כנחתן בנוכחות אם 2 הצדדים יהיו נוכחים או באם הייה הניתבע נוכח בישיבה אחת או יותר במשפט ולאחר מכן הפסיק לבוא. חוץ מזה ייחשב פס"ד כנחתן בחביעה. התנאי בכך הוא, שאם הוצא פס"ד על איש או אנשים שלא היו נוכחים בישיבה בה הוצא פסק הדין, אזי יש למסור לאותו איש או אנשים את פסק הדין שתחיל תקופת העירעור מאריך המסירה.

סעיף 103. פס"ד יהייה כחוב, נושא תאריך וחתום על ידי השופט. על השופט לכלול בגוף פס"ד את עילוח פס"ד סיבותיו והסעיפים בחוק עליהם הוא הסתמך.

סעיף 104. ההודעה על פס"ד חכלול אח שם השופט, הצדדים, נושא התביעה

והסיבות המחזקות. פס"ד עצמו יישא את תאריך הוצאתו
ויהייה חתומה בחתימת ידו של השופט ובחומת הרשמית של
בית הדין. יש לתת העתק מההודעה תוך 10 ימים מתאריך
הגשת בקשה בכתב לקבלת הודעה - בית הדין הכין רשימה
מיוחדת של הבקשות.

סעיף 105. יש לכבד ולקיים את פסקי הדין המחבילים על ידי בתי
הדין השרעיים כל עוד לא יבוטלו על ידי בית הדין השרעי
לעירער בכפוף ובהתחשב בהוראות סעיף 114 מחוק זה.

ה פ ר ק ה ש ב ע ה ע ש ר

פ ס ק י ד ין ב ה ע ד ר

סעיף 106. הנשפט בהיעדר רשאי לערער על פסק הדין תוך 15 יום
מהתאריך בו נמסר לו פסק הדין.

סעיף 107. יום המסירה וימי השבתון הרשמיים, יוצאו מהס"כ תקופה
בה זכאי הנשפט בהעדר להגיש ערעור באם הימים הנ"ל
חלו בסוף אותה תקופה.

סעיף 108. הנשפט רשאי לערער על פסק הדין שבהיעדר לפני שנמסר לו
פס"ד זה ייחשב כנא במקום המסירה בחנאי שיצרף את ההודעה
על פסק הדין, עליו הוא מערער בכתב העירעור.

סעיף 109. אם יוגש הערעור תוך פרק הזמן החוקי אזי יהליט בית הדין לקבל את הערעור. בית הדין יעיין בסיבות ובנימוקי הערעור ויוציא את פסק דינו לאחר מכן - אם לבטל את פסק הדין שבהיעדר, או לתקנו או לדחות את הערעור.

סעיף 110. מותר להגיש את הערעור לבל בית דין בממלכה. על בית הדין אשר אליו הוגש הערעור, לגבות את האגרה ולשלוח אותה מייד לבית הדין אשר הוציא את פסק הדין שעליו יש ערעור.

סעיף 111. הגשה ערעור מעכבת ייצוע פס"ד אלא אם כן ביצעו הוא עניין דחוף או שזהו פס"ד הקובע דמי מזונות.

סעיף 112. אם המערער או 2 הצדדים לא יופיעו ביום שנקבע לעיון בערעור, אזי ייפסל הערעור ולא יתקבל פעם נוספת. פסק דין הקובע פסילת הערעור יהיה ניתן לערעור בתנאי שיימסר למערער ובמקרה כזה יעיין בית הדין לעיבורים בפסק הדין המקורי שעליו יש ערעור.

סעיף 113. אם האדם שנגדו חלוי הערעור לא יופיע ביום שנקבע למרוה שהדבר נמסר לו כמקובל, אזי יהליט בית הדין על פי דרישת המערער להמשיך בחביעה הנגדית נגד

בהעדר ולפבל את העירעור אם נוכח לדעת שהוא הוגש תוך פרק הזמן החוקי.

ביח הדין ידון הסיבות העירעור ויוציא את החלטתו אם לפסול ולבטל את העירעור, או לבטל את פס"ד בהעדר או לחקנו או למחוק בו כחנאי שלאדם שנבדו חלוי העירעור ההייר הזכות לערער על החלטה זאת מהיום בו היא נמסרה לו.

סעיף 114. אם פסק הדין או ההחלטה בהעידר לא יימסרו לנשפט הון שנה מהתאריך בו הם הוצאו, אזי הם ייחשבו כמבוטלים חוץ מאשר במקרים הבאים:

1. אם פנה הצד הזוכה בדין, לבית הדין, שלם את האגרה למסירה תוך תקופה של שנה וההקופה עברה לפי שהסתיימה פעולת המסירה.

2. אם לפסוק הדין יש קשר לזכות אללה יחעלה.

ה פ ר ק ה ש מ ו נ ה ע ש ר

ט ע נ ו ת צ ד ג

סעיף 115. אם הוצא פס"ד בחביעה, רשאי אדם אשר לא הייה צד במשפט אולם פס"ד פגע בזכויותיו לערער ההנגדות של צד ג'.

סעיף 116. טענות צד ג' יתחלקו ל 2 קטגוריות מקורי ובלתי רגיל .

1. הטענה המקורית הוגש לביח הדין, אשר הוציא את פסק הדין בכחב עירעור שיכלול את פירוט הסיבות אשר עליהן

מתבסס המערער בבקשו לפסול ולבטל את פסק הדין
העתק מכתב עירעור זה יימסר לאדם נגדו מוגש
העירעור והחלפת הכתבים תיעשה בין 2 הצדדים
על פי הוראות חוק זה.

2. ההתנגדות הבלתי רגילה תהייה ע"י פס"ד קודם אשר
הוצא והוזכר על ידי אחד מבעלי דין חוץ כדי הדיון
בתביעה קיימת על מנח להוכיח את טענותיו. אין
צורך להגיש חביעה עצמאית ונפרדת להתנגדות בלתי
רגילה אלא יש להסתפק בעירעור על פס"ד בעת הצבתו
וזאת בכתב עירעור שיכלול את הסיבות עליהן מתבסס
המערער בבקשתו לבטל את פסק הדין. אם יחברר שפסק
דין זה הוצא על ידי בית הדין בתביעה הנוכחית, אזי
חביעת העירעור בנידון יחד עם התביעה המקורית
והעניין יוכרע בהחלטה אחת. באם יחברר שפסק הדין
הוצא על ידי בית דין גבוה יותר, אזי בית הדין
יודיע למערער שעליו לפנות לאותו בית הדין גבוה
יותר כדי לערער על פסק הדין. בית הדין הנמוך יותר
ימשיך לדון בתביעה המקורית עד אשר יצווה עליו
בית הדין הגבוה יותר לערב את התביעה המקורית
עד סיום ההכרעה בתביעה צד ג'.

סעיף 117. חביעה עירעור צד ג' תישמע עד אשר יאמרו הזכויות,
אשר המערער יעמיד אותן כבסיס לעירעור.

סעיף 118. הניעת עירעור צד ג' אינה יכולה לעכב ביצוע פס"ד עליך הוגש העירעור, אולם אם הוכח שיש מישום נזק בביצוע, אזי רשאי בית הדין להוציא צווי לעיכוב ביצוע פסק הדין בחלק אשר יש לו קשר עם זכויות הערער.

סעיף 119. פסק הדין הניתן ע"י בית הדין אינו מבטל מפסק הדין שהוגשת עליו עירעור אלא מהבחינה הנובעת למחנגד כל עוד לא יהייה אותו חלק מפסק הדין בלתי ניתן לחלוקה שאם כן כל פסק הדין יהייה בטל.

סעיף 120. אסור לבצע פסק דין על מי שהוא חל, למעט בעלי הדין היריבים אלא לאחר נקיטת הליכי המסירה וסיום תקופת העירעור אם תוך התקופה זאת לא יוגש עירעור אזי יחשב פסק הדין כהחלטי.

ה פ ר ק ה ת ש ע ה ע ש ר

ע י ק ו ל ז מ נ י

סעיף 121. 1. החובע רשאי, בין אם לפני הגשת התביעה, או בעת הגשתה, או במשך הדיון בה לדרוש מבית הדין, בהסתמך ובהתבסס על המסמכים והראיות שבדין - להטיל עיקול זמני על רכוש הניחבוע, הדגנידי והולא נידי, וכך רכוש הנמצא ברשות אדם שלישי לצורך התביעה.

2. בית הדין יחליט, בהסחמך על דרישת החובע, להטיל את העיקול הזמני אם לבקשת החובע תהיה מצורפת ערבות שתבטיח פיצוי לניחבוע עבור הנזק שייגרם לו במידה ויתברר שבקשת מגיש בקשת העיקול אינה צודקת.

3. כאשר רוצים להטיל עיקול על רכוש מסויים ה יביים לדעת את גודל החוב, האם הוא חייב להיפרע והאם הוא אינו מסוייג בתנאי . במקרה שגובה החוב יהיה בלתי ידוע, אזי בית הדין יקבע את גובהו בהחלטה בדרך של אומדנה.

סעיף 122. יש להוציא את פריטי הרכוש הבאים מכלל הניחנים לעיקול:

1. מלבושים הכרחיים לבעל החוב ומשפחתו והמיטות והיצועים הכרחיים עבורם.
2. בית המגורים ההכרחי עבור בעל החוב.
3. כלי מטבח זכלי אוכל הדרושים לבעל החוב וילדיו.
4. ספרים, מכשירים, מכוניות, כלי מיבול וחפצים הדרושים למקצועו, משלוח ידו, או מסחרו.
5. כמות הציידה הדרוש לבעל החוב ומשפחתו לתקופה שלא תעלה על עונת הקציר. וכמות הזרעים אשר חספיק לזריעת האדמה אשר בעל החוב נהג לזרעה באם הייה קלאי.

6. בעלי החיים הדרושים להקלאוהו ופרנסתו אם היה חקלאי
7. מספוא לבעלי חיים היוצאים מכלל עיקול שיספיק להם לתקופה שלא תעלה על עונת הקציר.
8. הלבוש הרשמי של פקידי הממשלה.
9. בגדים ואביזרים שמשחמשים בהם כעת קיום התפילה.
10. החלק המיועד לממשלה מהיבול בין אם הוא קטוף או לא.
11. דכוש וחפצים ממסלתיים או השייכים לעירייה בין אם ניידים או לא ניידים.
12. הזכות לדרוש פיצויים.
13. דמי מזונות.
14. משכורות הפקידים אלא אם כן הדרושה לעיקול הייתה בשל דמי מזונות.

סעיף 123. אם העיקול הזמני יבוצע לפני הגשת התביעה, אזי חובה על מגיש הבקשה לעיקול להגיש את תביעתו כדי להוכיח זכותו תוך 8 ימים מהתאריך בו הוצא צו העיקול. מסירת כתבי ב' דיין וצווי ההזמנה יישלחו ל - 2 הצדדים והאדם השלישי על פי ובהתאם להוראות חוק זה.

אם התביעה לא חוגש תוך ההקופה הנ"ל, אזי יבוטל העיקול.

סעיף 124. בית הדין רשאי להפקיד את החפצים ונכסי הדניידים המעוקלים בידי אדם נאמן כדי לשמור עליהם או לנהלם עד סיום המשפט. בית הדין יקבע את השכר הנדרש על ידי הנאמן תמורת שמירת הרכוש הנ"ל.

ה פ ר ק ה י צ ש ר י ם
פ ס י ל ת ש ו פ ט י ם

- סעיף 125. החובע והנחתבוע ושאים להגיש ליו"ר בית הדין השרעי לעירעורים חביעה ב 2 העחקים ובה הם דורשים ממנו למנוע מהשופט מלדון בחביעה, וזאת בשל כל סיבה מהסיבות הבאות.
1. לשופט יש אינטרס כספי בחביעה המוגשת לשיפוטו באופן ישיר או עקיף.
 2. אם השופט הוא ממוצא אחד מבעלי הדין או שבינו ובין אחד מבעלי הדין יש קירבה או קשרי חיתוך. ומדרגה שנייה או שלישית.
 3. בין השופט ובין אחד מבעלי הדין שוררת איבה.
 4. לשופט יש חביעה עם אחד מבעלי הדין לפני שהוגשה לשיפוטו החביעה הנוכחית.
 5. אם בעבר הביע השופט את דעתו לגבי התביעה, בהיותו שופט, או נציג התביעה או בורר או בא כוח.

סעיף 126. הבקשה לפסילה שופט חייבת לכלול את הסכנות לבקשה וההוכחות. כמו כן יש לצרף לבקשה מסמכים המאשרים זאת וקבלות המאשרות שמגיש הבקשה הפקיד בבית הדין השרעי לעירעורים או האחד מבתי הדין לערכאה ראשונה ערכון בסך 5 דינאר - אם השופט, שהוגשה

הבקשה לפסלו, הוא שופט בבית דין בערכאה ראשונה, ו - 10
דינאר - אם השופט הוא שופט בית הדין שרעי לעירעורים
ולו גם היא ממונה.

סעיף 127. 1. נשיא בית הדין לעירעורים ימכור את העתק מכתב הבקשה
לשופט שפסילתו נדרשת ע"י אחד מבעלי הדין, וכאשר חגיע
החשובה במועד שקבע לשופט זה הנשיא בית הדין לעירעורים -
יחליט בית הדין לעירעורים, בלא נוכחות הצדדים והשופט
שפסילתו נדרשה, אם הנראה לו לנכון בעניין חשובה זאת.
2. אם יחברר לבית הדין לעירעורים שהסיבות המפורטות בכח
הבקשה יש בהן, מבחינה חוקית, להביא לפסילת השופט, או
שהשופט לא ישיב על כתב הבקשה, במועד שנקבע - אזי יקבע
בית הדין לעירעורים מועד לעיין בבקשה בנוכחות 2
הצדדים ובלא השתתפות השופט. בית הדין יפסוק בעניין
כמקובל.

3. אם יוכח לבית הדין שקיימות סיבות שיש בהן מישום
גורמים לפסילת שופט מלדון בחביעה מסויימת, אזי
יחליט בית הדין למנוע מהשופט את הטיפול בחביעה
ויכתוב מכתב לקאדי העליון על מנת שזה ימנה את אחד
השופטים לספל בחביעה.

4. אם לא יוכח דבר מכל זה לאחר שנושא התביעה החל להיות
בדין, אזי יחליט בית הדין לדחות את הבקשה לפסילת
השופט להחרים את הערבוך, לרשום אותו כהכנסה לאוצר
הממלכה ולהודיע על כך לקאדי העליון.

סעיף 128. מגיש הבקשה לפסילה שופט חייב להגישה לפני התחלת הדיון בתביעה - אם הבקשה הוגשה על ידי התובע, ולפני התחלת המשפט אם הבקשה הוגשה על ידי נניחבע זאת כל עוד סיבת הבקשה לפסילה לא נבעה ממקרה שארע לאחר תחילת הדיון? בתביעה על התחלת המשפט. במקרה כזה החנאי לקבל בקשה לפסילה היא שהיא חייבת להיות מוגשת בישיבה הראשונה שלאחר המקרה הנ"ל. מגיש הבקשה רשאי לבטל את הבקשתו בכל עת שהיא לפני תחילת הדיון בנושא הבקשה לפסילה על ידי בית הדין לעירעורים, ואז רשאי בית הדין לצוות על החזרת מחצית מסכום הערבו, שנקבע בסעיף 126 מחוק זה.

סעיף 129. במקרה שקיימת אחת מ - 5 הסיבות הנזכרות בסעיף 125 מחוק זה, אזי חייב השופט להימנע מנוכחות בישיבות בהן מחברת התביעה ולא לפסוק בעניינה גם אם לא דרש אחד הצדדים לפסול אותו. במקרה כזה, יודיע השופט לקאדי העליון על כך לאחר שירשום זאת בדו"ח מיוחד ועל הקאדי העליון להעביר את הדו"ח לבית הדין לעירעורים. אם השופט הנ"ל הוא ראש בית הדין השרעי לעירעורים אזי הוא יודיע על כך לקאדי העליון. אם יראה בית הדין השרעי לעירעורים שהסיבה עליה מתבסס השופט אינה מחייבת מניעתו משיפוט בתביעה, אזי תסיל בית הדין שאותו שופט יתאר לטפל במשפט, ולא יחליט למנוע ממנו את השיפוט באופן המפורט בס"ק 2 מסעיף 127.

ה פ ר ק ה ע ש ר י ם ו א ח ד

ר י ש ו ם ה מ ס מ כ י ם

סעיף 130. על פקיד בית הדין לרשום מייד כל מסמך שיימטר לבית הדין על ידי אחד מהצדדים, בפנקס המיועד לרישום מסמכים לאחר מכן ייחן הפקיד לבעל המסמך קבלה עליו ובה יפורט סוג המסמך, מס' המסמכים, האריך המסמך ותוכנו.

סעיף 131. אסור לפקיד בתי הדין השרעיים להחזיר מסמכים אם העתקים מהם לבעלי המסמכים כל עוד לא נדושו לכך בכתב וקבלו רשוח מהשופט.
כל מי שיפר זאת יהייה ערב לכל נזק שעלול להיגרם לבעלי מסמכים אלה כתוצאה ממעשהו.
כמו כן יינקטו נגדו הליכים משמעתיים.
העתקים כאלה יישארו בבית הדין בעז מסירת המסמכים המקוריים.

סעיף 132. בנספח של כל העתק מהמסמכים השמורים בבית הדין תייב להיות רשום שהעתק הוא מדוייק. הדבר יהייה חתום על ידי השופט ופקיד בית הדין וייחתם בתוצאת בית הדין.

סעיף 133. על כל החוגים הרשמיים לבצע את תוכן החוזים המוצאים להם על ידי בתי הדין השרעיים בכל הסעיפים אשר בתחום בתי הדין השרעיים בכל הסעיפים אשר בתחום סמכות בתי הדין הללו.

על פקודי הביטחון לבצע את הצווים אשר הם מקבלים
מבתי הדין הבאח אחד הצדדים והעדים בכוח לבית הדין.

ה פ ר ק ה ע ש ר י מ ו ש נ י י מ

ה ע ר ע ו ר

טעיף 134. בית הדין השרעי לעירעורים רשאי לפסוק לגבי פסקי
דין שהתקבלו בבתי הדין השרעיים ועורער עליהם.

טעיף 135. 1. תקופת העירעור היא 30 יום והיא תתחיל מתאריך
שבו התקבל פסק הדין - באם פס"ד ניתן בנוכחות
הנאשם, מתאריך מטירת פסק הדין למעורר אם פס"ק
הדין ניתן בהיעדר. בתקופה ה - 30 יום לא ייכלל
היום שבו הוצא פסק הדין או היום בו בוצעה המסירה
כמו כן לא ייכללו ימי השבחון הרשמיים באם הר
יחולו בסוף תקופת העירעור.

2. מותר לערער על פס"ד שניתן בהיעדר לפני מסירתו.

הדבר ייחשב כמסירה בחנאי של עירעור תהייה
מצורפת הודעת פסק הדין שעליו מוגש העירעור.

3. אם הפד הרובה בעירעור מגיש בקשה בה הוא דורש

לערב את חיובו לשלם דמי עירעור - אזי התקופה

המתחילה מיום הגשת הבקשה ומסתיימת ביום בו

נמסרה לצד זה ההודעה בעניין בקשתו לא תיחשב

בתקופה הקבועה להגשת ערעור.

אם יחברר לבית הדין לפני קבלת ההחלטה, שדמי
העירעור היו פחות מהאגרה החוקית, אזי רשאי
בית הדין להאריך את קופת השלומים לחקופה מחאימה
להשלמת דמי העירעור החוקיים.
אם ההחלטה לא תבצע תוך הארכה שנקבעה על ידי
בית הדין אזי ידחה בית הדין את העירעור לפני
העיון בנושא התביעה.

סעיף 136. מותר לערער על פסקי הדין המכריעים בנושא התביעה
וכן על החלטות הקשורות בחפיקד, הסמכויות והתיישנות.

סעיף 137. בתי הדין של ערכאה ראשונה יעבירו לבית הדין לעירעורים
את פסקי הדין שהוצאו לגבי הקטינים, פסולי דין,
ווקף, בית האוצר, פירוק נישואין, גירושין וזכות הנקה
המונעת ברית נישואים ומתן ארכה לחקופת אימפוטנטיות,
שיגרון ונושאים כעין אלה הקשורים בזכות אללה.
על מנת שבית הדין לעירעורים יבדוק אותם, וזאת לאחר חלוף
30 יום מהתאריך בו הוצא פסק הדין. התנאי בכך הוא שבעלי
הדין היריבים עדין לא עירערו על פסקי הדין הללו תוך
החקופה הקבועה ואזי יפסוק בית הדין לעירעורים בעניין
פסקי הדין הנ"ל.

סעיף 138. פסקי הדין הכפופים לבדיקה על ידי בית הדין לעירעורים
לא יבוצעו אלא לאחר אישורם בדרגת העירעור וכאשר בית
המשפט לערכאה ראשונה (אלבדא"ה) מגיש את הערעור, אזי

יְהִי פטור מהאגרות של דרגה העירעור וכן ממס בול.

סעיף 139. המערער רשאי להגיש את העירעור אל בית הדין השרעי לעירעורים ישירות או באמצעות בית הדין אחר כלשהוא. לאחר גביית דמי העירעור ב - 2 המקרים יישלחו המסמכים לבית הדין אשר הוציא את פסק הדין כדי לרשום את העירעור ולמסור את כתב העירעור לאדם שיריבו יגיש את העירעור. לאחר סיום ההליכים הדרושים יוגש המשפט והמסמכים הקשורים בו לבית הדין השרעי לעירעורים.

סעיף 140. 1. יש לצרף לבקשת העירעור דו"ח המפרט את הסיבות לעירעור. הדו"ח יוגש ב- 2 עותקים שאתד מהם יימסר לאדם שהעירעור מוגש על ידי יריבו בדין.

2. על בעל הדין השני להגיש חוך 10 ימים מתאריך בו נמסר לו כתב העירעור כתב חשובה. באם יגיש את כתב החשובה או שחלפו עשרת הימים ולא הגישו אזי יישלחו מסמכי התביעה לבית הדין לעירעורים.

סעיף 141. אם ימות הנאשם חוך תקופת העירעור אזי הודעת פסק הדין תימסר ליורשיו ולאפוטרופוס היתומים ותקופת העירעור תתחיל מתאריך מסירה זאת.

סעיף 142. 1. בית הדין לעירעורים יפסוק במשפטים שהוגש בעניינם עירעור בלא נוכחות 2 הצדדים, אלא

אם כן יחליט בית הדין לשמוע את עירעור בנוכחות
כל הצדדים או,

2. שאחד הצדדים יבקש זאת ובית הדין ייענה לבקשה.
על בית הדין, במקרה שיסרב לבקשה, לכלול בהחלטה את
סיבות הסירוב.

סעיף 143. ההוראות והכללים שנקבעו בפרק "הערעור" יחשמו בפסקי הד
בהעידר לגבי נוכחות המערער ובעל הדין האחר בישיבת המשפ

סעיף 144. אסור למערער לכלול בכתב העירעור שלו עובדות שלא היו
ציר הדיון במשפט עליו מוגש העירעור. כמו כן אסור לבעל
הדין האחר להביא תוך כדי המשפט סיבות אשר לא הזכירם
בכתב התביעה כל עוד לא הורשה לכך על ידי בית הדין
בהסתמך ובהתבסס על סיבות מספיקות. במקרה כזה רשאי
בית הדין לעירעורים להתיר ולהרשות הבאת ראיה נוספת
ולדרוש מסמך כלשהוא שלא הייה מוגש במשפט.

סעיף 145. אם יתברר לבית הדין לעירעורים שכתב העירעור הוגש
תוך פרק זמן החוקי וכך שהוא עונה על התנאים הדרושים
אזי רשאי הוא:

1. לאשר את פס"ד, שעליו הוגש ערעור, באם פסק הדין הייה
עולה בקנה אחד עם המטרה הדתית העקרונית החוק - יחד
עם דחיית ופסילת הסיבות אשר בביא אותן המערער.

2. אם יתברר לבית הדין לעירעורים שההליכים, אשר בוצעו על ידי בית הדין שבערכאה ראשונה, לוקים בפגמים פורמליים או שבהחלטות שקבל בית הדין שבערכאה ראשונה יש עבירה על המקובל וזה דבר שאפשר לתקנו ושאיך השפעה להליכים ושגיאות אלה על פס"ד שנגדו הוגש העירעור, מבחינת החוצאה ושהוא כשלעצמו עומד בקנה אחד עם החוק הדתי והחוק החילוני - אזי יאשר בית הדין לעירעורים את החלטת בית הדין שבערכאה ראשונה ויתרה בו.

3. אם הפגמים והטעויות שקרו בהליכי המשפט אינם נרחבים לחיפזון או שפסק הדין כשלעצמו נוגד את דרך החוק החילוני והשרעי, אזי יבטל בית הדין השרעי לעירעורים את פס"ד עליו הוגש העירעור אל יתקנו.

סעיף 146. העירעור ייפסל באם לא יוגש במועד שנקבע.

סעיף 147. במקרה של ביטול פס"ד עליו הוגש העירעור כולו או מקצתו, כמי שנוזכר בסעיף 145 והמשפט נידון להכרעה אזי ישלים בית הדין לעירעורים את המשפט מהנקודה אשר בגללה הוא בטל את פסק הדין וכמו כן ישלים את ההליכים. מכאן ישפוט בית הדין לעירעורים בתביעה עצמה או יתקן את פס"ד של בית הדין של ערכאה ראשונה, וזאת בלא שיחזיר את המשפט לבית הדין הנ"ל אלא אם

כך היו קיימות סיבות הכרחיות או שהחלטה שנגדה הוגש
עירעור היא מסוג אלה הנזכרים בסעיף 136 מחוק זה.

סעיף 148. אם בוטל פסק הדין והמשפט הוחזר לבית הדין שבערכאה

ראשונה לשמיעתו מחדש או להשלמת ההליכים

א. אזי יזמין בית הדין בערכאה ראשונה את שני הצדדים

תוך 10 ימים מתאריך החזרת המשפט אליו. אם המשך

המשפט ינהג השופט לפי מה שנזכר בצווי ביטול פסק

הדין ויסיים את הליכי המשפט.

ב. במקרה ששופט בית הדין בערכאה ראשונה מתעקש על פסק

דינו ומוגש עירעור פעם נוספת אזי יבדוק בית הדין

לעירעורים את החלטה ויקבל החלטה החומכת בפסק הדין

או מבטלת אותו. במקרה האחרון רשאי בית הדין לעירעורים

לדון בחביעה בהדיינות להחזירו לבית הדין כדי שיטפל

בו שופט אחר הממונה למטרה זאת.

סעיף 149. אם יראה בית הדין לעירעורים שלגבי הבעייה ההלכתית או

חוקית שיש להכריע בה בעניין משפטי שבעירעור כבר הוצאו

פסקי דין שניתנו לאחר עירעור והם סותרים זה את זה, או

שלדעת בית הדין לעירעורים יש מקום שלא לנהוג לפי עיקרון

שנקבע בפסקי דין קודמים - אזי רשאי הוא להוציא פס"ד

הנראה לו צודק ובמקרה כזה יהייה בית הדין מורכב מ- 5

שופטים והקאדי העליון ישלים את הרכב בית הדין בדרך של

מינוי.

סעיף 150. בית הדין שבערכאה ראשונה יודיע לבעלי הדין על פס"ד של בית הדין העירעורים חוך שבוע מאחריך החזרת המשפט אליו וזאת על ידי פס"ד סופי ויש לשים לב לסעיף קטן 1 מסעיף 148 העתק מפסק הדין שעורער עליו יינתן על ידי הסבתו בהעתק מההחלטה או פסק הדין שבדרגת העירעור אם נתבקש דבר כזה על ידי המערער בתנאי שפסק הדין המקורי או ההחלטה המקורית יישארו בחיק התביעה.

סעיף 151. הגשת העירעור יפסיק ויערב ביצוע פסק הדין כל עוד פסק דין זה נמנה על פסקי דין שביצועם דחוף או פסק דין של דמי מזונות.

ה פ ר ק ה ע ש ר י ם

ו ש ל ו ש ה

ד י ו ן ח ו ז ר

סעיף 152. כל אדם מבעלי הדין, או ממלא מקומו, רשאי לדרוש דיון חוזר בפסקי הדין שהוצאו על ידי בתי הדין לעירעורים ובתי הדין של ערכאה ראשונה ולא יתקבל עירעור על הדיון החוזר.

כל זאח במקרים הבאים:

1. כאשר בית הדין שבערכאה ראשונה או בית הדין לעירעורין

מוציא פס"ד באחד המשפטים - פס"ד הסותר פס"ד שביה -

הדין קבע בעבר. כשזהות הצדדים למשפט אשר ביניהם הוציא

פסק הדין לא השתנה, התביעה היא במהותה אותה תביעה

קודמת ולאחר פס"ד הראשון לא הופיע סעיף העשוי להיות

עילה להוצאת פס"ד אחר סותר.

2. התגלות מזימה שעשתה על ידי בעל דין - הדורש דיון

חוזר לאחר פסק הדין - על ידי זיוף הניירות והמסמכים

אשר היוו בסיס לפסק הדין, או שהוכח בדין שהם זוייפו

וזאת לפני הגשת הבקשה לדיון חוזר.

3. כאשר מוצגים לבית הדין לאחר מתן פסק דין ניירות

ומסמכים היכולים להיות בסיס לפס"ד ואשר הוסתרו על ידי

בעל הדין או שעשה למען הסתרתם.

סעיף 153. הדרישה לדיון חוזר תוגש לבית הדין אשר הוציא את פסק הדין

החלפת כתב התביעה וההגנה בין 2 הצדדים חיעשה בהתאם

ועל פי הוראות חוק זה.

סעיף 154. באם תחקבל הדרישה לדיון חוזר בהסתמך על אחת הסיבות

המצויינות בסעיף 152, אזי יעייך בית הדין ביסוד התביעה

ויפסוק על פי התוצאה והמסקנה אליהן הוא יגיע.

סעיף 155. תקופת חידוש הדיון היא התקופה הקבועה לעירעור והיא תתחיל, במקרה של סתירה בין 2 פסקי הדין, מתאריך מטירת ההודעה על פס"ד השני - אם פסק הדין ניתן בנוכחות ומתאריך חלוף תקופת העירעור - אם פסק הדין ניתן בהעידור. ב - 3 המקרים האחרים תתחיל התקופה שבה אפשר לדרוש חידוש דיון מהיום בו הוכח המזימה או זיוף הניירות והמסמכים או מהרגע בו התגלו הניירות המוסתרים.

סעיף 156. לא תתקבל דרישה לדיון חוזר בפעם השנייה על פסק הדין שהוצא בהסתמך על פס"ד שנערך עליו דיון חוזר.

סעיף 157. בית הדין רשאי בכל עת לחקן - ביוזמתו או על פי דרישת אחד מבעלי הדין - את הטעויות בכחב או הטעויות בחשבון אשר קרו בפסקי הדין ובצווים מחוץ טעות טהורה.

סעיף 158. יבוטלו החוקים והתקנות הבאות:

1. חוק הפרוצדורה בבתי הדין השרעיים מס' 952/10

שהוצא בחאריך 14/2/1952 ופורסם בעיתון הרשמי

מס' 1101 מתאריך 1/3/1952.

2. כ"ח חקיקה ירדנית או פלסטינאית שהוצאה לפני חקיקת

חוק זה במידה והיא סותרת את סעיפיו

סעיף 159. ראש השרים והקאדי העליון אחראים על ביצוע הוראות

חוק זה.

אל חוסיין אבן טלאל

ראש השרים

הזאע אל-מג'אלי

הקאדי העליון

מוחמד אל-אמין אל-שנקיס

*:*****